

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII.
Štev. 288

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
UPRAVE: 25-67 in 25-280
POSLOVALNICA CELJE Prešernova 3. tel. 280
POŠTNI ČERKOVNI RACUN 11.409

Maribor, ponedeljek 18. decembra 1939

NAROČNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1.—

Križarka „Admiral von Spee“ se je sama potopila

Odplula je iz Montevidea sinoči pred mrakom in se zunaj obalne cone s tremi eksplozijami pogreznila v morje — Poveljnik in častniki so šli prostovoljno v smrt, moštvo se je pa rešilo

BERLIN, 18. decembra. DNB. URUGVAJSKA VLADA JE ODKLONILA POKLONJANJE BIVANJA KRIŽARKI »ADMIRAL VON SPEE«, DA BI SE POKLONILA IN USPOSOBILA ZA NADALJNO PLOVBO. POD TAKŠNIMI OKOLNOSTMI SE JE POVELJNIK VOJNE LADJE ODLOČIL, DA IZVEN URUGVAJSKIH TERITORIALNIH VODA Z EKSPLOZIJAMI UNIČI LADJO IN JO POTOPI.

BERLIN, 18. decembra DNB. V ZVEZI S POTOPI VOJNE LADJE »ADMIRAL GRAF VON SPEE« JAVLJAJO, DA JE VODJA RAJHA IN VRAHOVNI POVELJNIK NEMŠKE OBOROŽENE SILE HITLER UKAZAL KAPITANU LADJE, LANGSDORFU, NAJ Z EKSPLOZIJAMI UNIČI KRIŽARKO, KER JE URUGVAJSKA VLADA ODBILA POPRAVILO LADJE.

Protest poveljnika Langsdorfa

BUENOS AIRES, 18. decembra. Reuter. Preden je zapustil Montevideo, je nemški kapitan Langsdorf poslal nemškemu poslaniku v Montevideo obširno pismo, v katerem protestira proti temu, da je urugvajska vlada odbila njegovo prošnjo, naj bi se dovolil ladji čas za potrebna popravila. V pismu zlasti poudarja, da je bilo nemogoče izvršiti popravila na ladji v roku 72 ur, in to ne samo za možnost boja, marveč tudi za možnost normalne vožnje. Z ozirom na stališče urugvajskih oblastev in njihovo odgovornost za življenje tisoč ljudi posadke, ne preostane nič drugega, kot da se posadka izkrci in ladja požene v zrak v bližini luke v znak protesta.

Slovo od Montevidea in odhod

BAIRES, 18. dec. DNB. Po vestih iz Montevidea je nemška križarka »Admiral von Spee« včeraj ob 17.15 izplula iz pristanišča.

MONTEVIDEO, 18. dec. Reuter. V trenutku, ko je nemška križarka »Admiral von Spee« krenila iz pristanišča, je prišlo do dramatičnih scen. Na obali se je zbrala velika množica radovednežev. So izkrcali 31 ranjenih mornarjev, je eden izmed njih v solzah zaklical ostalim: »Na svidenje, tovariši!« Drugi mornar je držal v rokah majhno smrečico, božično drevesce. Množica je postala nemirna, toda do incidentov ni prišlo. Močan kordon policistov je vzdržal red ob dohodih k ladji. Del posadke se je izkrcal z vso opremo, ostali bodo v Montevideu.

Zaseda preganjalcev pred luko

MONTEVIDEO, 18. dec. Reuter. Križarka »Admiral von Spee« so zadnjič opazili, ko je plula v južnovzhodni smeri. Na srednjem jabolu je bila izvešena nemška zastava s kljukastim križem. Druga zastava je visela na krmi. Čim je križarka izplula iz luke, je povečala hitrost. Strokovnjaki sodijo, da je za skrivnostni pobeg noč vedno najprimernejša, ker lahko ladja neopaženo izgine v daljavo.

LONDON, 18. dec. Havas. Kakor javlja »Associated Press«, so pred Montevideom čakale na izplovitev »Admirala von Spee« angleške križarke »Renown«, »Dunkerque«, »Ajax«, »Achilles« in »Arc Royal«. »Renown« je križarka 32.000 ton, oborožena s šestimi topovi po 15 palcev, osmimi topovi po 4.5, 12 topovi po 4 palce odprine in 18 drugimi topovi manjšega kalibra. Neodvisno od 60 letal, ki jih nosi matična ladja »Arc Royal« imata dve navedeni križarki še po štiri, dve pa po dve letali.

Potopitev in prostovoljna smrt

NEW YORK, 18. decembra. Reuter. Ameriški radio poroča, da je posadka nemške oklepne križarke »Admiral von Spee« sama potopila svojo ladjo, in sicer ob 17.55 lokalnega časa pet milj daleč od urugvajske obale. Ko se je križarka pričela potapljati, je nastala na njej eksplozija.

MONTEVIDEO, 18. dec. Reuter. Posadka nemške križarke »Admiral von Spee« je ladjo razstrelila.

MONTEVIDEO, 18. dec. Havas. Po vestih, ki so dospеле semkaj, je obenem zaradi eksplozije pogreznjene ladje »Admiral von Spee« utonil tudi poveljnik križarke z vsemi častniki. Častniki so sami zažgali strelivo in šli prostovoljno v smrt.

MONTEVIDEO, 18. dec. Havas. Križarka »Admiral von Spee« je izginila po več eksplozijah v morju ob 23.07.

BUENOS AIRES, 18. dec. Havas. Po-

RANJENCI Z »EXETERJA«

LONDON, 18. dec. Reuter. Poveljnik sanitetne ladje, ki bo prevzela angleške ranjence s križarke »Exeter«, je šef angleške bolnišnice v Buenos Airesu. Na krovu ladje so trije zdravniki radiologi, 12 bolničark ter vsi potrebni rentgenski in drugi operacijski instrumenti.

Moštvo se je pravočasno rešilo

MONTEVIDEO, 18. dec. Havas. Mornarica argentinske križarke »Libertad« je sprejela na krov moštvo križarke »Admiral von Spee«.

MONTEVIDEO, 18. dec. Havas. V času, ko se je na petih velikih čolnih odaljevalo 500 članov posadke, se je »Admiral von Spee« po treh zaporednih eksplozijah potopil. Preden je bila križarka v pristanišču dvignila sidra, so prešli na nemško petrolejsko ladjo »Takoma« naj-

starejši, oženjeni mornarji.

MONTEVIDEO, 18. dec. Havas. Nemška petrolejska ladja »Takoma« je sprejela posadko »Admirala von Spee«. Veliko število ladij je izplulo iz montevidskega pristanišča na odprto morje, da pomaga na kraju nesreče pri reševanju mornarjev. Tudi angleška vojna ladja je s polno paro zaplula k reševanju brodomcev.

V oblakih gostega dima

MONTEVIDEO, 18. dec. Reuter. Eksplozija na vojni ladji »Graf von Spee« je zajela tudi zalogo bencina, tako da se je požar razširil čez ves zgornji del ladje. Visoko se je dvigal plamen v zrak, medtem ko se je ladja potapljala.

LONDON, 18. dec. Reuter. Angleški poslanik v Montevideu je sinoči brzojavno sporočil, da je prejel obvestilo, da je poveljnik vojne ladje »Graf von Spee« uničil ladjo ob 19.55 uri krajevnega časa v trenutku, ko je zahajalo sonce. Posadka se je rešila v čolnih. Trup ladje je ob 20.45 ponoči še gorel.

LONDON, 18. dec. Reuter. Nemška

vojna ladja »Admiral Graf von Spee« je izginila v valovih ob 23. uri. Slišati je bilo tri močne eksplozije, ki so raznesle zadnje ostanke ladje. Urugvajska ladja »Takoma« in dve argentinski vojni ladji so priplule na kraj eksplozije v nekaj minutah in sprejele na krov nemške mornarje, ki so že bili v čolnih. Reševanje je otežkočilo gosti dim, ki je nastal od eksplozije in je pokrival morje. »Admiral Graf von Spee« se je potopil na kraju, kjer je morje le devet metrov globoko. Iz vode gledajo še vrhovi dimnikov in jamborov.

V Ameriki so s tem zadovoljni

WASHINGTON, 18. dec. Havas. Potopitev »Admirala von Spee« je odstranila nevarnost, da bi v ameriških nevarnih vodah spet prišlo do pomorske bitke. Vprašanje kršitve te cone v ostalem še ni rešeno in bodo razpravljali o

njem na zasedanju zastopnikov vseh ameriških držav. V diplomatskih krogih naglašajo, da ni bila sprožena akcija, naj bi pomorske sile Amerike prisilile vojno se države k spoštovanju njene nevarne cone.

Primer „Admirala von Spee“ ni prvi

LONDON, 18. dec. Primer nemške križarke »Admiral von Spee«, ki ga je potopila nemška posadka sama, spominja na ednanje nemških častnikov, ki so 21. junija 1919 pri »Scapa Flow« potopili vso nemško mornarico, da bi ne prišla kot plen v roke zmagovalcem. Po ukazu admiralskega poveljstva je bilo tedaj potopljenih 74 nemških bojnih ladij, od katerih jih je bilo 10 linijskih in 5 križark. Kancler Hitler je v ostalem spominjal na ta dogodek, ko je prisostvoval splovitvi »Bismarck« letos v februarju. Britski krogi trdijo, da je bilo od začetka vojne

potopljenih 19 nemških trgovinskih ladij po nemških posadkah samih. Nemci so jih rajše potopili, kakor da bi pršle v roke Angležem. Zadnji tako potopljeni parnik je bil »Teneriffa« minilo nedeljo. Od začetka vojne so izgubili Nemci za 186.000 ton trgovinskih ladij.

BORZA. Curih, 18. dec. Devize: Beograd 10, Pariz 9.95, London 17.56, New York 44.57, Milano 22.50, Berlin 178.62, Praga 5.30, Budimpešta 3.35, Bukarešta 3.30.

Vedno večja aktivnost na zahodni fronti

Srditi napadi nemških patrulj — Angleške rezerve v prvih linijah — Angleški bombniki nad nemškimi pristanišči, nemški pa nad angleškimi obalami

PARIZ, 18. dec. Havas. Poročila z zahodne fronte govore o siloviti aktivnosti ogleđnih oddelkov. Številne nemške patrulje so napadle francoske prednje straže in skušale dobiti ujetnike. Artiljerija je napadale odbila in povzročila velike izgube v njihovih oddelkih. Angleški ministrski predsednik Chamberlain, ki se mudi na Maginotovi liniji, je doživel prvi svarilni alarm pred zračnim napadom. Protiletalski topovi so stopili v akcijo, vendar zaradi slabega vremena sovražnih letal ni bilo mogoče opazovati.

BERLIN, 18. dec. DNB. Vrhovno nemško poveljstvo pravi, da so angleški bombniki napadli nemška oporišča za hidroplane v Severnem morju. Večje število bomb je padlo v morje. Na zahodu nobenih omembe vrednih dogodkov.

LONDON, 18. dec. Reuter. Informacijsko ministrstvo javlja, da je bil glavni del rezerv angleških čet, ki so bile doslej v zaledju, prestavljen v zadnjih desetih dneh na fronto. Tako so tudi te čete angleške ekspedicijske vojske prešle pod taktično in strateško vodstvo francoskega vrhovnega poveljstva. Angleški del fronte leži pred prostornim, praznim delom, na katerem je bilo v zadnjih dneh precej živahnosti. Po francoskem mišljenju so se angleške čete naglo privadile položajem in uspešno odbile nemške izvidniške patrulje. Glavni dogodek v preteklem tednu je bil napad angleških bombnikov na nemško pomorsko oporišče pri Helgolandu. Pri tem se je izkazala pomanjkljivost nemških lovskih letal, ki jih bodo skušali gotovo izboljšati. Premoč in spretnost v manevriranju

angleških bombnikov nad nemškimi je bila vidna.

LONDON, 18. dec. Reuter. Letalsko ministrstvo javlja, da so sovražna letala krožila včeraj pozno popoldne nad delom vzhodne obale Velike Britanije. Protiletalske baterije so otvorile nanje ogenj. Angleška lovka letala so se dvignila in prisilila sovražnika k umiku. Ni še znano, če je bilo kako letalo sestreljeno.

LONDON, 18. dec. Reuter. Nemški bombniki, ki so leteli nad vzhodno obalo Anglije včeraj kasno popoldne, so vrgli nekaj bomb, a so vse popadle v morje. Po pripovedovanju nekega očividca, je pilot nekega bombnika izgubil oblast nad letalom, ki je pričel padati. Po pripovedovanju drugih, se je pa bombnik izgubil v nizkih oblakih.

Maribor, 18. decembra.

Največja hrvatska prosvetna organizacija, Seljačka Sloga, je imela od 8. do 10. dec. svoj kongres ali sabor, prvi, odkar je pred leti obnovila svoje kmetско-prosvetno delo. Ustanovljena je bila SS že l. 1925, toda je bila po par letih delovanja l. 1929. prepovedana. V tej dobi je imela vsega skupaj 206 krajevnih organizacij. Obnovitev dela začne z l. 1935., ko je bilo obnovljenih 45 in na novo ustanovljenih 103 organizacije. Nato se je število članstva ter organizacij stalno dvigalo ter doseglo letos 925 krajevnih organizacij.

O uspehih in neuspehih prosvetnih akcij organizacije so bili izdelani za kongres posebni grafikon, ki so bili podlaga razpravam in posvetovanjem na kongresu. Kongres je odprl ter vodil predsednik SS Rudolf Herceg. Prisostvovali so mu stalno tudi tajnik HSS dr. Krnjević, minister dr. B. Smoljan in več hrvatskih narodnih poslancev. Prisotnih je bilo tudi 6 kmetških književnikov ter 2 književnici.

Obširno poročilo o delu SS je imel prof. Martinović. Iz njega je razvidno, da je imela SS letos že 42 nastopov (»smoter«) s 375 zbori. Skupno jih je bilo po obnovitvi v vseh krajih hrvatskega ozemlja 125 s sodelovanjem 1200 zborov kmetških prosvetnih organizacij. Namen teh »smoter« je bil, da bi se ljudstvu vse to narodno blago zopet vrnilo tako, »da bi vse kmetško življenje postalo ena sama »smotra««. Te prireditve so gojile ljudske plese, pesmi in nošnje. Sodišča dobrih ljudi so dosegla doslej število 900 ter imajo namen z razsodbami po normah »starega kmetškega prava« odpraviti ali vsaj omejiti škodljivo kmetško tožbarjenje in nepotrebne stroške, ki jih prinaša. Ponekod znaša ta omejitev do 50% vseh pravd. Akcija za zdravje otrok skuša omejiti izredno visok procent umrljivosti otrok do 1 leta na Hrvatskem. Za akcijo se skušajo izobraziti kmetice same ter je bilo doslej na kliniki izobraženih 75 kmetških žena. Ostalim se izdajajo razna pismena in ustmena navodila.

V važni akciji za pobijanje analfabetizma vidijo hrvatski kmetški prosvetitelji tudi izredno škodljiv ekonomski faktor — poleg drugih slabih posledic, ki ga ima tako za kmetško gibanje, kot za vse narodno življenje. Pri tej akciji je sodeloval tudi ABC-klub in »Napredak« v Sarajevu. Vršni se na pobudo dr. Mačka že 2 in pol leta. Nepismenost je posebno v Bosni in Hercegovini izredno visoka. Iz poročil delegatov je bilo razvidno, da ima okraj Cazin med 56.000 prebivalci samo 11.051 pismenih. V tem okraju ima samo 18 vasi šole, 50 jih sploh nima. Okraj Bugojno ima 70% nepismenih (od Hrvatske približno polovica). Tu se je pokazalo oficijelno šolstvo kot popolnoma nezadostno ter je moglo odstraniti zaostalost samo splošno ljudsko gibanje. Doslej je bilo razširjenih po hrvatskih krajih 86.402 abecednikov in 60.126 računic in čitank.

SS prireja tudi kulturne tedne Anta Radića in druge prosvetne prireditve. Pri akciji za pobijanje nepismenosti je sodelovalo tudi 40.000 kmetov-poučevalcev. Vsak, ki se je naučil pisati, se je moral zaobljubiti, da bo tudi sam naučil pisanja nekaj drugih. V 2 in pol letih je bilo razdeljeno med kmete v Bosni in Hercegovini, ki so se naučili pisati, preko 100 tisoč knjig.

Važna so bila tudi poročila kmetov, predstavnikov prosvetnih organizacij SS iz vseh krajev Hrvatske. Med njimi je bila tudi znana kmetška književnica Mara Matočec, ki se je zavzemala za pojačano prosvetno delo med kmetškimi ženami, posebno pa med muslimankami. Mnogo je bilo govora tudi o ekonomskih zaprekah prizadevanj SS. Posebno o pomankanju zemlje, ki žene ljudi na delo v mesto in tovarne, ter jih odtuja kmetški ideologiji. Kot protiakrep je bila predlagana notranja kolonizacija.

Sklenjeno je bilo med drugim tudi pobijanje škodljivih običajev (n. pr. razkošnih porok itd.). Centrala bo izdelala pisan pravilnik za sodišča dobrih ljudi. Po teh sodbah »se bo razbralo pravo naziranje ljudstva, ter opozoril hrvatski sabor, da si bo prizadeval delovanje red-

Stališče Italije v sedanji vojni

Ekspeze italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana pred fašistično korporacijsko zbornico

Kakor smo že v soboto na kratko poročali, se je dopoldne sešla v Rimu korporacijska zbornica, pred katero je podal zunanji minister grof Ciano obširno poročilo o mednarodnem položaju in stališču Italije. Ciano je uvodoma opozarjal na Mussolinijeve napovedi o nevarnostih, ki bodo nastala do leta 1940., in svarila, naj bi se izvedle mirne revizije Versaillesa, da bi se tako preprečila nova vojna. Ta svarila niso zalegla in Italija je storila vse, da si ustvari močno vojsko in vse kar je potrebno za njeno moč in varnost. Stojč na stališču svojih smernic in odklanjajoč vsak napredek boljševizma, je Italija podprla v Španiji generala Franca in dosegla popolno zmago. Nastop v Španiji je Italijo še bolj zblížal z Nemčijo, s katero so bile pozneje sklenjene tudi formalne pogodbe zavezništva. V tem znamenju je šla Italija tudi v Monakovo, da podpre mirno izvedbo revizije in ustvaritev nove Evrope. Toda Monakovo ni rodilo pričakovanih sadov. Namesto mir, so pričeli na zahodu pripravljati vojno. Meseca marca je Nemčija zasedla Češko, a Italija kmalu nato Albanijo. Vendar med tema dogodkoma ni bilo nobene zveze. Italija je vkorakala v Albanijo na željo albanskega naroda samega.

Italija je želela daljšo dobo miru, ker se je zavedala, da rabi vsaj še tri leta, da popolnoma dovrši svoje vojaške priprave. Nemčija bi jih pa potrebovala pet. Medtem je pa stopalo v ospredje poljsko vprašanje in Italija je trdno upala, da ga bo mogoče rešiti na mirnem način, ker bo Poljska nazadnje le popustila. Mirni rešitvi je bil namenjen tudi sestanek v

Solnogradu v prvi polovici avgusta. Medtem je pa bilo doseženo zblížanje med Nemčijo in Sovjetsko unijo. Sovjetska vlada je odstranila staro gardo Leninskih ministrov in tako omogočila ta preokret. Italijanska vlada je tedaj obvestila nemško, da želi ostati v eventualni vojni, ki bi kljub mirovnim prizadevanjem nastala, ob strani. Nemška vlada je to stališče Italije odobrila in tudi nikoli ni zahtevala, da bi ji Italija kakor koli pomagala. Nemčija je sama upala, da bo mogoče spopad omejiti le na Poljsko. To se žal ni zgodilo. Vse to so bili razlogi za italijansko nevtralnost.

Nato je Ciano pobil trditve, da v Italiji ni soglasja in naglasil, da stoji ves italijanski narod od vladarja do zadnjega državljanca trdno na enem samem, enotnem stališču. Potem je prešel na odnos s drugimi državami in dejal, da je posebna želja Italije, da se v Podonavju in na Balkanu ohrani mir, ne veruje pa v potrebo kakega posebnega balkanskega bloka. Z Jugoslavijo ima Italija nenapadni in prijateljski pakt, ki izključuje med njima vsako vojno ter daje jamstvo za trajen in koristen mir. Prav tako je rešila vsa nesoglasja z Grčijo. Z Madžarsko jo veže najtesnejše prijateljstvo, prav tako z Bolgarijo, a ustvarjajo se stiki tudi z Rumunijo in Turčijo. Italija bo zato ostala dalje nevtralna, toda s puško pri nogi. Poizkusila bo še enkrat z akcijo za pomiritev Evrope, a delala dalje za svojo moč in interese. Govor je zaključil s priznanjem Mussolinijeve politiki, saj je Mussolini najtrdnije jamstvo za složnost italijanskega naroda. »On je tudi usoda naše domovine.«

Strategični finski umik na severu

HELSINKI, 18. dec. Stefani. Potrjujejo se vesti, da je napredovanje sovjetskih čet na severu popolnoma ustavljeno 60 km dalje od Salmijärvi. Ko so uničili vse industrijske naprave, mostove in pota, so se zadnji Finci v redu umaknili na Pitkijärvi ter se tam združili z glavno finsko vojsko, ki čaka v močno utrjenih postojankah na sovražnika. Med Salmijärviem in Suomussalmijem so Finci odbili osem velikih sovjetskih napadov in prizadevali sovražniku velike izgube. Po najnovejšem vpoklicu je sedaj pod orožjem 20 letnikov obveznikov, starih od 20 do 40 let. Njihovo število znaša okoli 400.000, k temu številu je pa treba dodati še mlajše vojaške, prostovoljce in ženske, tako da je vseh Fincev v obram-

bi domovine nad pol milijona.

HELSINKI, 18. dec. Finsko vrhovno poveljstvo poroča o hudih sovjetskih napadih na Mannerheimovo črto v Karelijski ožini, ki se jim doslej Finci še zmehom upirajo. Nekdanji predsednik finske vlade Kyosti Kallio je pozval ves civilizirani svet, naj ne zalaga Finske samo z izrazi simpatij, temveč tudi z vojnim materialom.

HELSINKI, 18. dec. Havas. Ker so sovjetski letalci nehali bombardirati Helsinke, se je del prebivalstva, ki je bil odстранjen, vrnil v prestolnico.

OSLO, 18. dec. Havas. Za pomoč Fincem so doslej zbrali Norvežani 2,5 milijona norveških kron.

Tragična smrt ravnatelja Prizada

BEOGRAD, 18. decembra. Avala. V preiskavi, ki se vodi o zadnjih komunističnih demonstracijah, je policija odredila tudi aretacijo medicina Ranka Markovića, stanujočega v Brankovi ulici 13. Davi ob 6. so odšli ponj trije policisti v hišo, v kateri stanuje tudi dr. Edo Marković, ravnatelj »Prizada«. Dva organa sta odšla v hišo, eden pa se je postavil na dvorišče. Kuharica Gražnikarjeva je pa napravila vik in krik in zaklicala doktorju Markoviću, da so neznanci napadli hišo. Dr. Marković je planil s samokresom v roki k oknu in oddal dva strela na detektiva, ki je stal na dvorišču. Ker detektiv dr. Markovića ni poznal, je odgovoril s strelom in ravnatelja smrtno ranil. Dr. Marković je kmalu nato umrl. Odrejena je bila takoj preiskava z organi sodišča.

Nemški bombniki potopili angleško ladjo

LONDON, 18. dec. Reuter. Včeraj popoldne sta dva nemška bombnika napad-

nih sodišč prilagoditi tem naziranjem. Ob zaključku posvetovanj v soboto popoldan so govorili inž. A. Košutić, dr. Krnjević in minister dr. Smoljan. Inž. Košutić je poudarjal potrebo reorganizacije hrvatskega šolstva, ki mora biti v duhu bratov Radićev ter s tem v zvezi grajal pojave v zvezi z držanjem desničarske mladine. Dr. Kr-

la 487 tonsko angleško ladjo »Serenity«. Ena bomba je zadela ladjo v polno, brodi se je potopil. Posadka se je rešila, prihiteli angleški bombniki so pregnali sovražnika in sestrelili eno nemško letalo.

LONDON, 18. dec. Havas. Obalna ladja, stacionirana v severnovzhodni obali Anglije, se je snoči vrnila v London z osmimi člani posadke potopljene ladje »Serenity«.

Uspehi kitajske ofenzive

CUNKING, 18. decembra. Havas. Kitajci so včeraj začeli ofenzivo v smeri Uanueja, južno od Jangceja na 100 km dolgi fronti. Fronta se razteza na polovico pota med Tatungom in Fancangom. Kitajske čete ne zadevajo na noben japonski odpor, na svojem pohodu so že zavzele 15 strateških točk. Zdaj so pod ognjem kitajskih topov japonske postojanke okoli Čičua in Kijencija, 8 kilometrov vzhodno od Nankinga.

Mariborska vremenska napoved. Prevladovalo bo pretežno oblačno in malo vetrovno vreme. Včeraj je bila najvišja toplota 0,0, danes najnižja — 2,6, opoldne — 0,8. Višina snega ob 7. uri 10 cm.

njević je govoril o pomenu prosvete SS za politično organizacijo ter ohranitev narodne kulture. Na koncu je predsednik R. Herceg iznesel sklep, da se bo odšel vršil kongres vsako zimo. — V nedeljo so udeleženci obiskali grobove umrlih voditeljev, se udeležili kmetске predstave v gledališču, ogledali razne razstave itd. —jč.

Domaci zapiski

Kraljevski namesnik dr. Stanković v Nišu

Niš je v nedeljo odkril spomenik pokojnemu kralju Aleksandru Zednitielu. Na svečanosti, ki so ji prisostvovali med drugimi tudi min. predsednik Cvetković, vojni minister general Nedić, je dr. Torbar in Jevrem Tomić, je dr. Stanković med drugim dejal: »Globoke sem prepričan, da boste vi železni ljudje skrbno čuvali to bronco, ki predstavlja kralja Zmagovalca in izvršitelja našega osvobodjenja in zedinjenja. V najtežji življenjski tugi za prvim sinom domovine je nam svetla uteha mladi sin velikega kralja. Pod skrbno, toplo roko svoje vzvišene matere in naše kraljice, pod modro in očetovsko skrbjo kneza namostnika se razvija Nj. Vel. Peter II. v dostojnega sina svojega očeta. Vsi združeni ob kralju, z njim na čelu ter z vrljicami, ki jih združuje, hočemo obvarovati našo veliko domovino, nam vsem drago Jugoslavijo. Izpolniti hočemo tako oporoko največjega sina naše države in srbskega, hrvatskega ter slovenskega naroda.«

Minister dr. Budisavljević na zboru SDS v Sarajevu

Na velikem zborovanju SDS v Sarajevu je minister dr. Budisavljević navdušeno pozdravljen, v velikem govoru med drugim naglasil: »Vidovdanska ustava je prinesla ureditev države brez voja je naroda, sporazum od 26. avgusta je pa sad priznanja ogromne večine hrvatskega naroda. Hrvati priznavajo Spomen narodno individualnost, ki se manifestira na Hrvatskem, kar pomeni, da smo istočasno vsi skupaj za idejo skupne države Jugoslavije. Okolnost, da Hrvati v najtežjih dneh stoje na braniku skupne države, je neprecenljiva. Če bi ne bilo njih, bi tudi države ne bilo. Srbstvo zaradi sporazuma ne more biti ogroženo. Lahko si bo uredilo prilike kakor Hrvati. Tudi muslimani ne morejo biti nezadovoljni. Novi volivni zakon bo najliberalnejši. SDS zahteva pravo demokracijo, ker letaka lahko prinese boljše dneve in sigurnost državi. Prepričan sem, da bom lahko v bratski slogi in skupnosti vessem nevarnostim, pa naj pridejo od znotraj ali zunaj.«

»Srce junakov odloča v boju«

Vojni minister general Nedić je ob odkritju spomenika kralju Aleksandru v Nišu naglasil velike vrline pokojnega vladarja. Iz njegovih junaških dejanj je navedel tudi, kako je na Aleksandrovo povelje naskočilo 11.000 srbskih vojakov I. armade v soteski Selčevici pri Nišu pet avstro-ogrskih divizij, 30.000 moči jih poglalo v beg. »Javnost vsega sveta se je lahko prepričala, da je Aleksander I. vojskovodja kakor Napoleon in da pri mer pri Nišu potrjuje filozofijo srbskega pesnika, da odloča v boju ne svetlo orožje nego junaško srce.«

»Politika« o koncentraciji sil

Nedeljska »Politika« razpravlja o potrebi zbiranja političnih sil pri urejanju države in pravi: Ideja o zbiranju političnih sil je postala priljubljena tema v razgovorih političnih krogov in tiska. »Nova Riječ«, ki jo ureja g. Vilder, je tudi glasila potrebo politične koncentracije, ko je naglasila, da je državi potreben neki Mišić, kar pomeni zbiranje, ohranjanje in dviganje duha za odpor proti vsemu, kar bi moglo slabiti narod in zavesti do vprašanja državnega obstoja.

Dr. Krnjevićev obračun z levičarji

Na velikem zboru HSS v Varaždinu je tajnik stranke dr. Krnjević ostro napadel elemente, ki skušajo z nemiri in štrajki po Hrvatskem ter vzklikanjem Stalinu povzročiti nered. »Z najslabšimi tipi prejšnjih režimov skušajo zrušiti novo Hrvatsko, za katero se je hrvatski narod boril. Dosegli so, kar so hoteli, da so italijanski listi pisali o komunističnih na Hrvatskem. Ševiskih demonstracijah na Hrvatskem. Na Sušaku, v Zagrebu in Splitu nastopajo ljudje, ki so pod prejšnjimi režimi hoteli zrušiti hrvatsko kmetško gibanje, zdaj pa hočejo biti najbolj rdeči. Naj vsak ve, da ni svobode brez reda! Volitive pa bodo, kadar bodo to dopustile mednarodne prilike.«

Klic ob dvanajsti uri z našega obmejnega Kozjaka

Hardečan.

p Prejeli smo. Na gimnaziji so stranišne cevi v tako slabem stanju, da ponekod propuščajo urin. Tak neprijeten slučaj se je dogodil pri telovadnici, kjer je uhajala voda iz cevi v predsobo garderobe in je prehod zategadelj zelo odbijajoč.

Naj omenimo še žalostno dejstvo, da so danes učitelji emigranti prizadeti za nad 450 let.

over

Zanimivosti

Moža, ki vodita usodo finskega naroda

Mannerheimov vzpon do maršala — Švicar in velik botanik, šef finskega generalnega štaba

Oči vsega sveta so zdaj uprte v mali finski narod, ki se junaško brani pred premočnim napadalcem. Dva moža sta prevzela vrhovno odgovornost za obrambo domovine: maršal Mannerheim, ki je v svojem 72. letu postal generalisimus vojske in šef generalnega štaba, major Lennart Otsch, ki je 25 let mlajši od svojega predstojnika.

MANNERHEIM NA ROMUNSKEM BOJIŠČU.

Leta 1917. se je boril sedanjí maršal finske vojske, tedaj ruski general, na romunskem bojišču, kjer je zapovedoval 12. ruski konjeniški diviziji. Istočasno je bil v Romuniji carjev odposlanec A. Mosolov, ki je lani umrl v Sofiji.

Ruski diplomat je zapustil spomine pod naslovom: »Moja misija v Romuniji«. Spomine je izročil nekemu prijatelju, da naj jih kasneje objavi. Odlomek teh je prinesel pred par dnevi neki bukareški dnevnik. Aktualna vsebina pravi med drugim:

Vzpostavil sem tesno prijateljstvo z generalom Mannerheimom, ki je poveljeval konjeniški diviziji pri Jassyju. Večkrat je prihajal na obed, tako smo kramljali o usodi naše domovine. Nekega dne je izrazil željo, da bi se vrnil na Finsko.

— Tu je vse končano, je ogorčen dejal, doma imam kaj početi. Zbral bom vse dobre elemente države, da se bomo lahko uprli strupu, ki prihaja iz Rusije. Moji Finci so polni dobrega smisla in dobre volje. Oni so uporen narod. Če bodo imeli zaupanje vame, bi jim lahko mnogo koristil. Ako ne, riziko ne bo večji od tega tu, kjer smo izpostavljeni kapricam množic.

Odšel je in res mu je uspelo rešiti domovino. Hvaležni Finci so izvedli javno zbirko zanj. Prejel je menda sedem milijonov mark in naslov maršala. Čeprav se je popolnoma umaknil iz političnega življenja, so njegovi nasveti še vedno zelo upoštevani.

POT DO FINSKEGA MARŠALA

Kot organizator »bele armade« je Mannerheim s pomočjo nemških čet, ki so se izkrcale v Hangoju, izvojeval odločno zmago nad boljševiki pri Lahtiju in Tammerforsu. Prvi predsednik osvojenih Finske Svinufurad je pozval nemške čete, naj ostanejo nekaj časa na Finskem. Nemški vpliv je postal zelo močan. Mannerheim je podal ostavko in šel v tujino. Kasneje je ponovno prevzel vodstvo finske vojske. Leta 1918 je kanديدiral za predsednika mlade republike, da je dobil manj glasov od Stahlberga.

Naslednja leta je živel Mannerheim v mirnem privatnem zatišju. Ko se je 1923 mednarodni položaj poslabšal, je postal Mannerheim maršal finske vojske.

MAJOR LENNART OETSCH

Šef finskega generalnega štaba, major Lennart Otsch je za moderno Finsko posebno značilna osebnost. Je izvrsten vojni teoretik, sin doseljenega Švicarja, ki je v Viipuriu (Viborgu) postavil tovarne in postal bogat mož. Leta 1911 je začel Otsch studirati prirodne vede, postal je najbogatejši finski botanik. Ko je

1917 izbruhnil boj za svobodo, je vstopil v Mannerheimovo vojsko. Ni se več vrnil v civil, postal je častnik. Studiral je na francoski vojni akademiji in postal poveljnik posadke v Viipuriu, kasneje pa vodja finske vojaške akademije. Leta 1930 je bil imenovan za šefa finskega generalnega štaba in skupaj z Mannerheimom sta reorganizirala finsko vojsko z najmodernejšo bojno opremo. Njuni sadi se javljajo prav zdaj, ko žanje finski narod na težkem operacijskem ozemlju za obe plati zavidljive uspehe državne obrambe pred premočjo nasprotnika.

Nemci svetijo francoskim pionirjem

Med Maginotovo in Siegfriedovo črto pride večkrat tudi do idiličnih scen. Tako poroča francoski tehnik »Choc«, da je bil pred Maginotovo črto tik ob obali Rena zaposlen oddalek francoskih pionirjev. Naenkrat je posvetil nanje nemški reflektor. Pionirji so odvrgli orodje in se skrili. Takoj za tem je ugasnil tudi svetilnik.

Francozi so zopet šli na delo. Nemški reflektor jih je kmalu zmotil. Pionirji so se kakor en mož vrgli na tla. To se je ponovilo večkrat, dokler se ni zdelo možem že vse skupaj neumno. Ker ni sledilo streljanje in so delo morali dokončati, so opravljali svoje posle ob nemški razsvetljavi. Namah je postalo zopet temno, vojaki niso videli nič. Nekdo izmed njih je nastavljal roke na usta in zavpil preko Rena »Lumiere!« (Luč!) Z nemške strani so se oglasili: »Počakajte malo! Reflektor se je nekaj pokvaril, takoj vam bomo spet posvetili!«

Sežiganje vdov v Indiji

Indija postaja človečanska! Vdovam ne bo treba več živim na grmade. Boj proti temu običaju so uvedli Angleži že zgodaj, toda šele pozno so želi uspehe. Energični postopek se je uvedel pred 90 leti, ko je umrl Sinclath Singh iz Kašmirja.

Ta je imel velik harem — 500 najlepših indijskih žen. Vse so po stari indijski šegi šele po smrti svojega gospodarja na grmade. Oblastva so izredno strogo nastopila, le posamezni primeri so pričali, kako živo je med ljudstvom zakoreninjena kruta navada.

Značilno je, da ne vsebuje nobena pisana beseda hindske vere, da je žena primorana slediti možu v smrt. Zenske so same prišle do spoznanja, da je bolje umreti, kakor biti zaničevan od ljudstva, ki je bilo med seboj po kastah že itak zelo v sovraštvo.

Sport

Nova era v mariborskem motosportu

MOTOCIKLISTIČNA SEKCIJA AVT OKLUBA PRIPRAVLJA OBSIREN IN VSESTRANSKI PROGRAM — USPEŠNO UDEJSTVOVANJE V SPORT-NEM, DRUŽABNEM IN NARODNEM POGLEDU

Kakor na mnogih drugih sportnih področjih, se trudi Maribor tudi v motosportu, da bi dohitel ostala mesta v kraljevini. Vidni izraz tega prizadevanja je bila tudi nedavna ustanovitev mariborske Moto-sekcije Avtokluba kraljevine Jugoslavije. Čeprav obstaja šele malo časa, se je vendar že prav uspešno uveljavila v javnem sportnem življenju, posebno pa jo je treba pozdraviti, kjer je ojačila vrsto nacionalnih organizacij v obmejnem Mariboru. Zato je tudi pričakovati, da bo mlada organizacija našla prijazen odmev in razumevanje v naši narodno zavedni javnosti.

Moto-sekcija Avtokluba v Mariboru se pod vodstvom agilnih gg. ppor. Glebova, inž. Sotoška ter dr. V. Kukovca najlepše razvija. Vodstvo si je postavilo za cilj, s podrobnim delom prispevati k skupnemu razvoju motorizma v Jugoslaviji, ki naj ne bi zaostajala za sodobnimi naprednimi državami v motoriziranem sportu. Vodstvo pa se tudi zaveda pomena dobro izurjenih vrst mladih in pogumnih motoristov v potrebah narodne obrambe ter teži za tem, da zbere okoli sebe čim večje število mladih članov ter jih vzgoji v odločne in pogumne sportnike.

Članstvu so na razpolago udobni klubski prostori z raznimi časopisi in revijami, domačimi in tujimi (predvsem francoskimi in nemškimi). Vsak član dobi brezplačen triptik za Italijo ali Nemčijo, tako da so mu vedno omogočene ture doma in v tujino.

V kratkem se bodo pričeli tečaji o eksplozivnih strojih, teoretični (brezplačno) in praktični, kjer bo treba plačati gorivo in uporabo stroja. Po tečaju dobi vsakdo diplomu ter bo sposoben za polaganje policijskega izpita za samostojno vožnjo. Razen tega bodo tudi predavanja in družabni sestanki. Prihodnje leto bo sekcija priredila tudi dirko, ki jo je morala letos radi svetovnih dogodkov opustiti.

Vse to nudi mariborska Moto-sekcija Avtokluba kraljevine Jugoslavije za razmero jako nizko letno članarino 120 din.

P a b e r k i

Prvi jedilni list so imeli na gostiji v Regensburgu l. 1561.

Prva karta nebesnega svoda je izšla 1603 v Avgzburgu, Sestavil jo je Johann Bayer.

Delavci beneškega stekla so bili pod strogo kontrolo nameščeni na otoku Muranu pri Benetkah. Kdor je hotel pobegniti, je bil kaznovan s smrtjo. Nekoč je bilo na otoku 1000 delavcev, beneško steklo je šlo po vsem svetu. Vendar se je francoskemu ministru posrečilo, spraviti nekaj delavcev v Pariz, kjer so ustanovili francosko steklarsko industrijo.

Poročeni ljudje žive dalje časa kakor neporočeni.

Ceški mučenik, Jan Hus je bil slep na eno oko. Prav tako je bil slep na eno oko Filip Macedonski, admiral Nelson in ruski general Kutuzov.

V Londonu stane vsak učenec osnovnih šol državo 4200 din na leto.

Spomnite se CMD!

Sekcija ima nove prostore v »Mariborskem dvoru«, kjer nudi informacije vsak ponedeljek in četrtek od 19. do 20. ure dnevni odbor, sicer se dobe informacije v odvetniški pisarni dr. V. Kukovca, Aleksandrova cesta 20, v poslovnem času ali pa telefonsko pri načelniku sekcije dnevno med 9. in 10. uro na štev. 24-69.

Državno prvenstvo v stafeti 4x10 km v Mariboru

»Jugoslovanska zimsko sportna zveza« je objavila prvenstvene termine za državno prvenstvo v raznih smučskih disciplinah. Za nekatere prireditve so se prijavili klubi kot organizatorji, ostale bo pa izvedla zveza predvidoma sama. Tudi letos bomo imeli eno disciplino na področju MZSP, kajti stafeta 4x10 km je bila poverjena ISSK Mariboru. Termini so sledeči:

20. in 21. januarja v Bohinju: državno prvenstvo v teku in klasični kombinaciji z mednarodno udeležbo v prireditvi »Smučarskega kluba Bohinj«.

27. in 28. januarja v Trzinu: državno prvenstvo v alpski kombinaciji (ob prikl. III. zleta gorenjskih smučarjev).

2. in 3. februarja v Planici: državno omladinsko prvenstvo v teku, slalomu in skokih v izvedbi SK Ilirije.

4. februarja v Mojstrani: zvezino prvenstvo v teku na 30 km, prireditelj »Smučarski klub Dovje-Mojstrana«.

18. februarja v okolici Maribora: zvezino prvenstvo v stafeti 4x10 km, prireditelj ISSK Maribor.

3. marca v Planici: zvezino prvenstvo v skokih z mednarodno udeležbo, priredi JZSZ.

11. aprila spust s Triglava z mednarodno udeležbo v prireditvi JZSZ.

Rešitev nedeljske križanke.

Vodoravno: matineja, Akon, gem, tak, kosa, ud, Janet, Zemun, ne, aman, sir, Livonec, ej, nem, Mara, očet, karavana.

Navpično: Matuzaleem, akademija, tok, mav, R. U. R., in, Junona, kan, ov, Egon, senica, Jesenice, en, amater, Muta.

MARIJ SKALAN:

RAMAS IN JORA

ROMAN ZADNJIH LJUDI NA ZEMLJI

38

»Bolj kakor kdaj koli prej«, je zašepetala dekle, se ga še tesneje oklenila in še bolj zaihtela.

»Potem boš moja!«

»Pojdi sem!« je zašepetala, ga prijel za roko, odpeljala k divanu in ga posadila nanj. Potem je sedla k njemu, se mu naslonila na prsa in dejala: »Tik preden si prišel, sem govorila z očetom.«

»O meni?«

»Tudi o tebi. Hotel je, da se takoj poročim z Mahabaliem.«

»Tako?« je dejal Ramas in se nasmešnil. »Tako ti to pač ne bi bilo moč.«

»Zakaj?« je začudeno vprašala dekle.

»Ker ga ni v Rayanipuru.«

»Pa ga vendar nisi...« je zgrozeno vzkliknila in se odmaknila od njega.

»Ubi! Nikakor. Le potolaži se! Ramas Indor ni morilec, kakor je tvoj častivredni ženin.«

»Kje je potem? Kaj se je z njim zgodilo?«

»Približno isto, kar se je prej z menoj. Samo da je on v svoji luknji preskrbljen vsaj s hrano in mu ne bo treba od lakote

poginiti, kakor bi bil moral jaz, ako bi se bila obnesla njegova nanera.«

»Govori vendar razločno! Saj vidiš, da tako ne morem ničesar razumeti,« je zaprosila Jora.

»Dobro, povem ti vse, kar se je zgodilo odkar se nisva videla,« je dejal Ramas in opisal vse dogodke od otrpnitve v svoji sobi do rešitve iz podzemlja, odkritja vseмирskega vozila, obvladanja Mahabali in vrnitve v Rayanipur.

Jora ga je poslušala z odprtimi usti in je vsa trepetala. Včasih so se ji zopet ulile solze iz oči. Potem je nenadoma vzkliknila:

»Umoriti so te hoteli! Takih sredstev se torej poslužujejo! To je zločinsko.«

»Vsekakor.«

»In sedaj je Mahabali v pasti namesto tebe?«

»Mislim, da se ni izmuznil ta čas iz nje, kakor sem se jaz. Preveč trdno sem zaprl vse izhode.«

»A kaj dalje?« je vprašala Jora zaskrbljeno. »Tam ga vendar ne moreš pustiti.«

»Da, kaj dalje? Tega še sam ne vem.

Ako ga vem. Ako ga izpustim, me bo zalezoval dalje in uničil. Ako ga pustim v pasti, ga bodo pogrešili in pričeli iskati. Verjetno je, da ve o tem, kaj je nameraval z menoj, še kdo drugi. Ako me vidi, bo takoj zaslutil, da...«

»To je strašno!«

»Izhod bom našel, pa naj ga poiščem kjer koli. Jutri bom poizkusil dobiti od njega svečano obljubo, da razdere sam zaroko s teboj. Ako mi to obljubi, ga izpustim takoj.«

»Vse to nama ne bo nič pomagalo. Moj oče ne bo kljub temu nikoli dovolil, da bi se poročila s teboj.«

»Ako se bo Mahabali sam odrekel tej zvezi...«

»Tudi tedaj ne. Poslušaj!«

Jora je pričela pripovedovati strmečemu Ramasu vse, kar je izvedela v pogovoru in prepiru s svojim očetom ter končala z rahlim upanjem:

»Morda bi se vdal samo tedaj, ako bi dobil zagotovilo, da Mahabali nikoli ne bo nikomur izdal skrivnosti, ki je znana le njima.«

»Skrivnosti? Kakšna naj bi bila ta skrivnost?«

»Tega ne morem doumeti.«

»Izvedeli jo bomo!«

»Kako?«

»Mahabali sam mi jo bo izdal.«

»Meniš?«

»Drugače ga ne izpustim.«

»In ako bo s tem moj oče res uničen?«

»Ako jo izvem le jaz?«

»Ti je ne boš nikomur drugemu izdal?«

»Saj bo vendar prav ona pot do najine sreče, Jora!«

»Ko bi se le to res zgodilo!«

»Zaupaj mi in bodi pogumna! Mahabali mi mora obljubiti, da sam razdere zaroko s teboj, povedati mi mora ono skrivnost in svečano obljubiti, da je nikoli in nikdar ne bo nikomur drugemu izdal. Samo ako izpolni vse te zahteve, ga osvobodim ječe in siceršnje neizogibne smrti.«

»Morda bi pa bilo vendarle dobro, da bi se o tem posvetoval še s kom drugim?« je menila Jora.

»S kom?«

»S svojim starim očetom.«

»Tega vendar ne poznam. Ali veš ti, kdo je?«

»Pozabila sem ti povedati, da mi je oče v pogovoru po neprevidnosti izdal tudi to skrivnost.«

»Jora, ti veš kdo je oče moje nesrečne matere!« je vzkliknil Ramas in planil kvišku s tako prevzetostjo, da je pozabil na vso previdnost.

»Tiho!« je zašepetala dekle v strahu in mu z roko zaprla usta. »Ne pozabi, kje si! Lahko bi te kdo slišal, in potem... Da, vem. Tvoj stari oče je filozof Haupur Kamthi.«

(Dalje jutri.)

Otvoritev smuške sezone na Pohorju

VCERAJ JE BILA V OKOLICI PESKA NA POHORJU PRVA LETOSNJA SMUŠKA PRIREDITEV V DRŽAVI — TRENING SKAKALCEV

ISSK Maribor je včeraj otvoril letošnjo smuško sezono na Pohorju z nad vse uspešnim tekmo na 10 km za seniorje in juniorje. Lepo število tekmovalcev se je prijavilo na startu, saj so bile vremenske prilike pri 20 cm pršica in — 7 stopinjah C kar najugodnejše. Tekmovanje s startom in ciljem pred kočjo na Pesku je izvedel agilni tehnični vodja Viktor Purkel s pomočjo Kurta Welleja ter Ostoja Durjave. Med seniorji je zasedel prvo mesto naš prvak Karel Faneli pred Francem Zigerom, med juniorji pa je prvi došel na cilj Janko Šubic pred Vladimirom Legvartom in Josipom Kuharjem. Vrstni red tekmovalcev na cilju je bil sledeč:

1. Karel Faneli (ISSK Maribor) 51.4, 2. Janko Šubic (ISSKM) 56.58, 3. Vladimir Legvart (ISSKM) 59.46, 4. Josip Kuhar (SK Zeleničar) 1:1.25, 5. Franc Zigert (neorgani-

ziran) 1:1.40, 6. Stanko Hren (ISSKM) 1:3.30, 7. Franc Kramaršič (SKZ) 1:8.15, 8. Adolf Bizjak (ISSKM) 1:13.13, 9. Adolf Skreget (ISSKM) 1:13.35, 10. Ivan Kramberger (Rapid) 1:13.55.

OTVORITVENI TRENING SKAKALCEV

Popoldne je bil na novi skakalnici na Pesku otvoritveni trening skakalcev. Sodelovalo je vsega 10 tekmovalcev, ki so pokazali mnogo obetajoče sposobnosti ter so tudi med številnimi smučarskimi gosti na Pohorju vzbudili splošno pozornost. Letošnje leto bo iznova in za stalno dalo priliko našim smučarjem, da se tudi v klasičnih disciplinah tako častno uveljavijo v jugoslovanskem smučarskem sportu, kakor so to pokazali v mesecu marcu v državnem prvenstvu v alpski kombinaciji.

Ustanovitev Slovenske kolesarske zveze

V hotelu »Evropa« v Celju je bil ustanovni občni zbor Slovenske kolesarske zveze, izmed 19 klubov jih je bilo zastopanih 15. Občni zbor je vodil preds. MKP g. Anton Hlebs. Več govornikov je kritikovalo dosedanje razmere ter poudarjalo potrebo ustanovitve SKZ. Nato je delegat SK Zeleničarja g. Jenko Jože prečital osnutek pravil, ki jih je sestavil po pooblastitvi MKP, po dolgotrajni debati so bila pravila z nekaterimi izpremembami so glasno sprejeta.

Prvi upravni odbor SKZ je sestavljen tako: predsednik polkovnik v p. Josip Jaklič (Ljubljana), podpredsednik dr. A. Gregorič (L.), Anton Hlebs (M.), Mirko Fajš (Celje), tajnik Ivo Otrin (L.), Josip Butinar (L.), blagajnik Jakob Ciglar (L.), teh. vodja Ivan Maver (L.), odborniki: Stako Pleško, Ivan Plankar, Ivan Sancin, Edvard Prodan in Franc Gaspersič iz Ljubljane, Jože Jenko, Jakob Arschitz, Karel Smrekar in Marko Štručlin iz Maribora ter Drago Bradač iz Slovenj Grad-

ca. Nadzorni odbor tvorijo dr. Alojz Birsar ter Jože Azman iz Celja.

Novo izvoljeni predsednik se je zahvalil za zaupanje ter v svojem govoru zlasti poudarjal pomen skrbi za naraščaj v kolesarstvu. Vsak klub naj ima 20—30% kolesarskega naraščaja. Uvedeno bo bržkone tudi nezgodno zavarovanje kolesarjev.

Pravila bodo predložena banski upravi, nato paklubom in bodo na rednem letnem občnem zboru SKZ dokončno sprejeta. Osnutek pravil za podzveze ba na predlog g. Jenka izdelal u. o. ter ga predložil podzvezam. Nato se je razpravljalo o denarnih virih zveze ter o razdelitvi terminov v poletju. April, maj in junij bodo rezervirani zaklubske prireditve, julij za podzveze, avgusta in septembra pa bodo kolesarske dirke zveze. Pred koncem ob čnega zбора so bili še izvoljeni delegati podzveze za ustanovni občni zbor Vrhovne kolesarske zveze gg. Jaklič, Otrin in Fajš, namestniki pa so gg. Vospernik, Maver in Jenko.

REORGANIZACIJA NOGOMETNIH SODNI-KOV V SNZ

Včeraj dopoldne ob 10. je bil v posebni sobi »Emone« v Ljubljani ustanovni občni zbor avtonomnega Zbora nogometnih sodnikov pri SNZ. Navzočih je bilo 17 (od 56) sodnikov iz ljubljanske in celjske podzveze, medtem ko se Mariborčani zborovanja niso udeležili.

V upravni odbor so bili izvoljeni gg. Macoratti Lado pot predsednik, Pero Škerlj za tajnika, Viktor Cimperman za blagajnika, Stane Deržaj ter Janko Sketelj za odbornika.

Po volitvah je bila debata o strokovnem in kazenskem pravilniku. Dočim bo ostal prvi bistveno neizpremenjen, odpravljena je bila le do sedaj običajna upokojeitev sodnikov, so bile v drugem uvedene denarne globe 10—100 din.

Pri slučajnostih je bil ustavljen tehnični postopek proti celjskemu sodniku Hobacherju, določena je bila članarina za člane Zbora po din 20.— na leto.

Nato je bil ustanovni občni zbor Ljubljanske sekcije ZNS. V odbor so bili izvoljeni gg. Lukežič, Mehle in Mrdjen, ki si bodo funkcije sami razdelili.

Ustanovni občni zbor mariborske sekcije bo 7. januarja 1940, medtem ko bodo celjski sodniki do osamosvojitve priključeni ljubljanski sekciji.

OBČNI ZBOR JSŽS V ZAGREBU

V Zagrebu je bil včeraj občni zbor Jugoslovanske zveze ženskih sportov, zastopanih je bilo 32 klubov, med njimi 19 iz Slovenije in Hrvatske ter 13 iz Beograda. Zborovanje je vodil dr. Milinarič. Podpredsednik beograjske podzveze je prečital pismo izjavo svojih klubov, naj se občni zbor radi nepravilnega sklicanja nadaljuje le kot konferenca. Ker je bil predlog zavrnjen, so beograjski delegati zbor zapustili. Ostali delegati so nato sklenili, izvesti reorganizacijo ženskega sporta po načelu narodnih zvez ter je bil zato izvoljen posebni izvršilni odbor z dr. Milinaričem na čelu, v katerem sta tudi dr. Jettmar (Maribor) in Tome (Ljubljana).

PRED REORGANIZACIJO V PLOVALNEM SPORTU

Za včeraj dopoldne je bila sklicana v Zagreb konferenca delegatov plavalnih klubov, da bi se razčistil položaj, ki je nastal po prekinjenem občnem zboru, ki so ga zastopniki

slovenskih in srbskih klubov zapustili. Tudi včeraj ti klubi niso bili zastopani ter so delegati klubov HPZ sprejeli osnutek pravil nove organizacije JPZ, ki bo predložen izrednemu občnemu zboru 14. februarja.

JUBILEJNA PROSLAVA JOO

Pod vodstvom predsednika JOO dr. Stevana Hadžija je bilo v Zagrebu svečana proslava 20. letnice JOO, ki so ji poleg odbornikov in delegatov prisostvovali tudi mnogi oficijelni delegati in odličniki. Dr. Hadži je poudaril zasluge onih sportnih delavcev, ki so že od ustanovitve sodelovali, kakor gen. Djukić, prof. Bučar, Josip Gorec, dr. V. Ugrinić, M. Dobran, in ki jim gre v glavnem zasluga za uspešno delo te ustanove. Posebno zahvalo je izrekel tudi našim olimpijcem.

Nato so navzoči delegati čestitali k jubileju, nekateri med njimi so predali dragocena darila. Sledili so referati posameznih funkcionarjev, med katerimi je Josip Gorec podal pregledno statistiko o sodelovanju Slovencev na olimpiadah. Naši Sokoli so si priborili 3 /te, 2 srebrni in 10 bronastih kolajz, 37% jugoslovanskih tekmovalcev so bili Slovenci, ki imajo 85% zaslug na naših uspehih.

V zastopstvu načelnika v ministrstvu za telesno vzgojo je nato še spregovoril prof. D. Ulaga o temi »Olimpizem v krizi«.

BSK — GRADJANSKI 2:0 (1:0)

Tretjo tekmo za pokal predsednika vlade g. Dragiša Cvetkovića je popolnoma zaslužen dobil BSK. Pri deževnem vremenu je pri sostvovalo igri 5000 gledalcev. Strelca sta bila Vujadinović in Božović. Sodil je Milinarič iz Zagreba. Povratna tekma bo 14. januarja v Zagrebu.

Prvi poraz Jugoslavije v Turčiji

Jugoslavija je izgubila tekmo proti prvaku Turčije Galatta Serail v Carigradu z 0:1 (0:0). Lovrić je bil poškodovan na roki. Tekmo proti Fener Bakce v Carigradu pa je Jugoslavija dobila z 2:0 (0:0).

s. V Beogradu je bil ustanovljen Savez srbskih sportnih savezov kot vrhovna organizacija vsega srbskega sporta. Začasni upravi načeljuje Miodrag Filipović, predsednik okrožnega sodišča v Beogradu.

s. Meddržavna nogometna tekma Francija—Anglija bo 14. januarja v Parizu. Čisti dobiček je namenjen v vojne svrhe.

Prodaj

JABOLKA
od 10 kg naprej po din 3.—
prodaja Sepec. Grajski trg 2.
12332-4

DVE PRVOVRSTNI KRAVI
na prodaj. Naslov v oglasnem
oddelku »Večernika«. 12351-4

SREDNJE VELIK PROLEK
poceni takoj na prodaj. Lov-
ska ul. 23. Pobrežje. 12357-4

Stanovanje

STANOVANJE
soba in kuhinja, oddam mirni
stranki. Einspielerjeva ul. 26.
12364-5

Dopisi

SAMSKI GOSPOD
srednjih let želi znanja s star-
rejšo gospodično ali vdovo.
Ponudbe na oglasni oddelku
»Večernika« pod »Bodočnost«
12356-12

Najprimernejša

božična
darila

kupite samo v
knjigarni in pa-
pirnici

Tiskovne
zadruga

MARIBOR
Aleksandrova ul. 13
Telefon 25-45

Oglašujte!

Hišni posestniki in najemniki
preglejte Vaše peči in štedil-
nike predno nastopi zima. Vsa
pečarska in keramična dela
izvršuje solidno in poceni

POZOR!
Moka 0gg Din 3.25, orchova
jedra din 22.— in fižol 5—7
din po kg v trgovini z meša-
nim blagom. Tržaška 2 (zra-
ven Magdalenske cerkve). —
Hitite, dokler traja zaloga!
12355-1

Fino olivno
OLJE
lit din 19.—, najfinejša kava.
čaj, čokoladne specialitete, li-
kerji, 5 kg-paketi za inozem-
stvo. »Kavalir«. Gosposka 28
12153-1

Dobro in poceni,
nič dražje kot doma!

Za sveti večer

Domači sadni kruh
Mlečni kruh v kolačih in štrucih
Potice
Specialiteta: Marin mlečni kruh
Keksi po različnih cenah
Božični konfekt
Medeni kruh
Okraski za božično drevo

Za božična miza

torte
desert
konfekt

Vse v najboljši kvaliteti
v glavni trgovini in podružnicah

pekarnice Scherbaum

Sobo odda

NA STANOVANJE
sprejem gospoda. Poseben
vhod. Trdinova 18. 12350-7

NA STANOVANJE
sprejem gospode. Sončna
soba, poseben vhod. Splavar-
ska 6. 12361-7

LEPO OPREMLJENO SOBO
s posebnim vvhodom oddam s
1. januarjem. Koroščeva ul. 7.
dr. Vavpotič. 12363-7

Sluzbo dobi

PRAKTIKANTKO
zmožno slovenščine, nemšči-
ne, strojepisja, stenografije,
takoaj sprejemmo. Ponudbe
pod »Težno« na oglasni odd.
»Večernika«. 12352-9

VAJENCA
za torbarsko stroko sprejme
v učenje Ivan Kravos, Alek-
sandrova 13. 12362-9

Kam, kie?

NAJBOLJŠA VINA
za dom z znatnim popustom
dobite pri Senici. Ulica kne-
za Koclja. Jutri sobota jetre
klobase, divji zalcji in fazani.
12179-17

Trgovina

s specerijo in trafiko, dobro
vpeljana, sredi mesta, zaradi
bolezni lastnika
TAKOJ NA PRODAJ
Povprašati Ulica kneza Koc-
lja št. 18.

VSE GOSPODINJE
in kuharice kupujejo zemel-
ske drobtine samo v pekarni
Čebokli, ker dobro vedo, da
se zanesljivo najboljšo dobi.
12346-1

DARILA ZA BOŽIČ
torbice, listnice, denarnice, ak-
ke štofov in plačujem po zelo
visoki cen. Justin Gustinc
Kneza Koclja ulica 14.
11605-3

Kupim

KROJAČI POZOR!
Kupujem vsakovrstne odpa-
ke štofov in plačujem po zelo
visoki cen. Justin Gustinc
Kneza Koclja ulica 14.
11605-3

ANTON RAJŠP. MARIBOR
Orožnova 6, kjer si lahko
ogledate veliko zalogo.
10276-1

Globoko užaloščeni naznanjamo vsem prijateljem in znancem, da nas je za vedno zapustil naš srčno ljubljani soprog, oče odnosno sin, gospod

Ivan Freitag

strojevodja drž. žel.

včeraj v nedeljo, 17. decembra, ob 18. uri, po dolgem, mukepolnem tr-
pljenju, v 51. letu starosti.

Pogreb bo v torek, 19. decembra, ob 1/24. uri iz mrtvašnice mestnega
pokopališča.

Sv. maša zadušnica se bo darovala 20. decembra, ob 7. uri zjutraj v
stolni cerkvi.

Maribor, 18. decembra 1939.

Ana, soproga; Viljem in Anica, otroka, ter vsi ostali sorodniki.

Razno

BELI KROMPIR

in apneni prah se dobi pri
Kmetijski družbi, Meliška c.
12. 11199-1

NOGAVICE
(lastni izdelki) rokavice, vol-
na, odeje, koce, zimsko perilo
pletanine, najcenejše »Mara«.
trgovina A. Oset, Koroška c.
26 (poleg tržnice). 9879-1

NAJCENEJE
pošilja inozemstvo petkilo-
gramske pakete s salamami,
prekajenim mesom »KAVA-
LIR«, Gosposka 28. 12152-1

Božiček kupuje

praktična darila kakor

smučarsko blago

v vseh barvah, drugo sukno, svilo,

baržun, flanelo in barhent

V MANUFAKTURNI TRGOVINI

Franja Majec

Maribor, Glavni trg

Izdaja in ureja ADOLF RIBNIKAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru. — Oglasi po ceniku — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in uprava: Maribor, Kopališka ulica 6. — Telefon uredništva šte. 25-67 in uprave šte. 28-67. — Poštni čekovni račun šte. 11. 409.